

Speel- en beweegvoorziening

Handleiding

Voorwoord.

In Dantumadiel vinden we het belangrijk dat iedereen gezond en actief kan leven in een fijne omgeving. Speel- en beweegvoorzieningen dragen daar sterk aan bij. Ze geven kinderen de ruimte om te spelen en te ontdekken, en bieden ook volwassenen en ouderen kansen om in beweging te blijven en elkaar te ontmoeten. Zo houden we onze buurten vitaal en levendig.

Het mooiste vind ik dat deze plekken in onze gemeente samen met inwoners tot stand komen. Buurtbewoners, speeltuinverenigingen en vrijwilligers brengen ideeën en energie in. De gemeente ondersteunt daarbij en zorgt voor veiligheid en onderhoud. Zo ontstaat eigenaarschap in de buurt én voorzieningen die echt aansluiten bij de mensen die er gebruik van maken.

Met dit beleid willen we die samenwerking verder versterken. We geven ruimte aan initiatieven van inwoners, maken duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden, en zorgen ervoor dat speel- en beweegvoorzieningen nu én in de toekomst een bron van plezier, beweging en ontmoeting blijven.

W. Strikwerda
Wethouder in de gemeente Dantumadiel

Wie' is waarvoor verantwoordelijk

In het speel- en beweegvoorzieningenbeleid wordt uitgegaan van een samenwerking tussen de 'inwoners' en de 'gemeente'. De 'inwoners' (bijv. speeltuinverenigingen / Dorpsbelangen) spelen een belangrijke rol in het nieuwe beleid en het gemeentebestuur ziet de rolverdeling als volgt:

De inwoners zorgen voor de bekostiging van nieuwe speel- en beweegtoestellen

De realisatie van nieuwe speeltuinen / beweegplekken en de vervanging van afgekeurde toestellen ziet het gemeentebestuur als een taak voor de inwoners. Verenigingen komen in aanmerking voor allerlei subsidies, waarvoor de gemeente niet in aanmerking komt. Door het binnenhalen van subsidies kunnen de inwoners een mooi budget bij elkaar halen. Dit betekent indirect dat er dan ook mooiere speeltuinen / beweegplekken kunnen worden gerealiseerd. Wanneer de gemeente de realisatie zou moeten bekostigen zou dit budget lager zijn. Het gemeentelijke budget is namelijk nu eenmaal beperkt. Daarnaast hebben de inwoners met deze werkwijze ook nog steeds de mogelijkheid om de voorzieningen af te stemmen op de wensen vanuit het dorp.

De gemeente is eigenaar van de speel- en beweegtoestellen

Vrijwel alle openbare speeltuinen / beweegplekken in onze gemeente staan op gemeentelijke grond. Doordat deze toestellen op gemeentelijke grond staan zijn deze in eigendom van de gemeente. Dit is wettelijk zo geregeld in het natrekkingsrecht (art. 5:20 lid 1 BW). Bij eventuele sluiting van de speeltuin, zal de gemeente de toestellen, in eigendom overdragen aan de vereniging die voor de bekostiging van de toestellen heeft gezorgd.

De gemeente zorgt voor het onderhoud en de keuringen van de speel- en beweegtoestellen

De gemeente is verantwoordelijk voor de keuringen en het onderhoud van de toestellen in de openbare ruimte. In onze gemeente zullen de toestellen 1 keer per jaar op veiligheid worden gekeurd en er zal minimaal 2 keer per jaar een operationele inspectie plaatsvinden. De veiligheidsinspectie wordt uitgevoerd door een onafhankelijke partij. De operationele keuringen worden uitgevoerd door eigen medewerkers. Mochten er gebreken aan de toestellen worden geconstateerd, dan zal de gemeente deze herstellen zodat het toestel weer aan de betreffende veiligheidsnormen voldoet. Daarnaast verzoekt de gemeente de inwoners geconstateerde schade aan toestellen direct bij de gemeente te melden. De gemeente zal de toestellen dan (waar mogelijk) weer herstellen. De gemeente herstelt echter alleen gebreken aan toestellen als dit qua kosten nog verantwoord is. Als het herstel van een toestel te duur wordt, t.o.v. de algehele staat van het toestel, zal de gemeente het toestel verwijderen. Over de afkeuring en verwijdering van een toestel zal contact op worden genomen met de betreffende contactpersonen van deze speeltuin / beweegplek. Waar nodig zal worden uitgelegd waarom een toestel niet meer door de gemeente zal worden hersteld. In onderling overleg kan het betreffende toestel dan mogelijk nog door de inwoners worden hersteld. De uiteindelijke beoordeling of herstel (kostentechnisch) nog verantwoord is, is aan de gemeente.

Verwijdering van toestellen zal niet zonder vooraankondiging gebeuren. Wanneer uit de keuringen blijkt dat een toestel bijna aan vervanging toe is zal de gemeente dit aan de inwoners melden. Geprobeerd wordt om dit ongeveer één jaar, voor definitieve afkeuring van het toestel, te doen. De inwoners kunnen dan nieuwe plannen gaan maken voor de vervanging van het toestel of het geheel renoveren van de speeltuin.

De inwoners zorgen voor het groenonderhoud en het onderhoud van de bestrating en hekwerken in en om de speeltuin / beweegplek

De inwoners zijn verantwoordelijk voor het groenonderhoud in de speeltuin. Hierbij valt te denken aan het maaien van gras, snoeien van bosschages, verwijderen van ongewenste begroeiing in valdempende ondergronden enz. Ook het onderhoud van verhardingen (bijv. verwijderen onkruid), onderhoud hekwerken en het aanbrengen en bijhouden van valdempende ondergronden is een verantwoordelijkheid voor de betreffende verenigingen. Voor het aanvullen van valdempend zand onder toestellen kan de gemeente zand ter beschikking stellen. Het onderhouden (bijv. snoeien) van bomen is en blijft een gemeentelijke taak.

In uitzonderlijke gevallen waarbij de inwoners niet zelf meer zorg kunnen dragen voor het groenonderhoud kunnen zij dit aangeven en zal deze taak door de gemeente worden opgepakt.

Over de mogelijkheden vanuit de gemeente voor het plaatsen van bijv. bomen, hagen en heesters kunt u contact opnemen met de beleidsmedewerker Groen van de gemeente. Voor de bekostiging van

het plaatsen van hekwerken en andere afscheidingen is de betreffende vereniging verantwoordelijk. Voordat hekwerken of een andere afscheiding wordt geplaatst dient dit kort te worden gesloten met de beleidsmedewerker.

Voor het groenonderhoud van de speeltuinen / beweegplekken ontvangen de inwoners een onderhoudsbijdrage

Voor de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden ontvangen de betreffende verenigingen jaarlijkse een onderhoudsbijdrage. De hoogte van deze bijdrage wordt berekend op basis van het aantal m² er te onderhouden oppervlakte van de speeltuin met een minimum bedrag van € 500 en maximaal € 1.000 per speeltuin per jaar. Wanneer de gemeente zelf het groenonderhoud aan de speeltuin uitvoert vervalt deze onderhoudsbijdrage.

De inwoners zorgen voor het dagelijkse onderhoud van de speeltuin / beweegplek

De inwoners zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse onderhoud in de speeltuinen. Hiermee wordt bedoeld dat vrijwilligers ervoor zorgen dat de speeltuin er netjes en opgeruimd bij liggen, toestellen waar nodig schoon worden gemaakt en prullenbakken worden geleegd. De gemeente is bereid om per speeltuin 1 prullenbak beschikbaar te stellen. Een voorwaarde hiervoor is echter wel dat deze dus zelf wordt geleegd door de inwoners. Blijkt dat dit niet gebeurt dan zal de gemeente de vuilnisbak verwijderen.

Per speeltuin stelt de gemeente 1 picknicktafel (of soortgelijks) beschikbaar

Speeltuinen zijn niet alleen plekken waar kinderen spelen, maar zijn ook ontmoetingsplekken voor ouders. Het gemeentebestuur wil dit sociale aspect van speeltuinen stimuleren. Daarom wordt voor elke speeltuin een picknicktafel (of soortgelijks) beschikbaar gesteld als deze er nog niet is óf aan vervanging toe is.

Stappenplan realisatie speeltuin / beweegplek.

Wanneer er behoefte is aan een nieuwe speeltuin of beweegplek zijn de inwoners aan zet om te zorgen voor de realisatie hiervan. Vaak komt de vraag dan naar voren welke stappen kunnen óf moeten worden gezet voor de realisatie van een dergelijke voorzieningen. Hieronder is, als een soort leidraad, een kort stappenplan uitgewerkt. Welke stappen wanneer worden gezet kunnen per geval verschillen.

Stap 1

Maak plannen voor de realisatie van een nieuwe speeltuin (beweegplek) / vervanging speeltoestellen (beweegtoestellen)

In de eerste stap tot de realisatie van een nieuwe speeltuin / beweegplek is het nodig dat er een plan wordt gemaakt. Binnen de planningsfase zal de initiatiefnemer eerst een geschikte plek voor de speeltuin / beweegplek moeten zoeken. Mocht er een geschikte plek zijn gevonden dan dient deze plek te worden voorgelegd aan de 'accounthouder sportaccommodaties & speelvoorzieningen'. Hij zal dan nagaan of de plek de juiste bestemming heeft en of er eventuele vergunningen etc. nodig zijn. Ook zal door het gemeentebestuur worden beoordeeld of op deze plek een speeltuin / beweegplek kan worden toegestaan. Hoewel vanuit de gemeente op voorhand geen maximum wordt gesteld aan het aantal plekken, kijkt de gemeente wel naar de spreiding van voorzieningen. Dit kan in sommige gevallen betekenen dat er niet akkoord wordt gegaan met de realisatie van een speeltuin / beweegplek.

Blijkt dat op de gewenste plek een speeltuin / beweegplek kan worden gerealiseerd, dient het draagvlak in de buurt te worden gepolst. Wanneer er veel weerstand komt tegen een speeltuin / beweegplek, moet de vraag worden gesteld of er niet naar een andere plek moet worden gezocht. Daarnaast zal in deze fase ook moeten worden vastgesteld wat voor speeltuin / beweegplek wenselijk is. Eén van de eenvoudigste manieren om inspiratie op te doen is, om contact op te nemen met leveranciers van speeltoestellen / beweegtoestellen. Vertegenwoordigers van deze leveranciers komen vaak (kosteloos) langs om een plan uit te werken voor een speeltuin / beweegplek. Hou bij de planvorming rekening met de gemeentelijke eisen voor de speelvoorzieningen / beweegplekken en neem de gemeente mee in de plannen. Om verrassingen te voorkomen wordt

geadviseerd om vroegtijdig de beleidsmedewerker groen' te informeren over de plannen. Hij zal de plannen toetsen aan o.a. de veiligheidseisen en onderhoudsmogelijkheden.

Stap 2

Regel de bekostiging van het plan

Wanneer het plan (incl. kostenraming) is vastgesteld kunnen de inwoners aan de slag gaan met het bij elkaar brengen van de benodigde middelen. De 'benodigde middelen' bedragen de totale kosten voor aanschaf en plaatsing van de toestellen (excl. BTW). Dit bedrag is excl. BTW omdat de gemeente de BTW op de aanschaf van toestellen in de openbare ruimte kan verrekenen als de gemeente eigenaar is en de toestellen onderhoud. Het bij elkaar brengen van benodigde middelen kan o.a. via het aanvragen van subsidies.

Bij de gemeente kan een subsidie worden aangevraagd op basis van de 'tijdelijke subsidieregeling realisatie en vernieuwing speel- en beweegvoorzieningen gemeente Dantumadiel'. Vanuit deze regeling kan een éénmalige bijdrage van maximaal 50% van de bekostiging van de realisatie of complete renovatie van een speeltuin / beweegvoorziening worden bekostigd met een maximaal bedrag van € 30.000. Voor de voorwaarden van deze regeling wordt u verwezen naar de subsidieregeling (link). De bekostiging van de overige 50% zal door de betreffende vereniging zelf moeten worden geregeld. Dit bedrag kan door bijv. sponsors, inzamelingsacties, vrijwillige bijdragen bij elkaar worden gebracht.

Er zijn echter ook andere subsidiemogelijkheden. Toekenning van subsidies is afhankelijk van de, op dat moment, geldende voorwaarden. Hieronder staan enkele mogelijke subsidiegevers benoemd:

- Het Iepen Mienskipfûnds van de Provincie Fryslân (<https://www.fryslan.fr/imfaanvragen>)
- Postcodeloterij Buurtfonds (<https://www.postcodeloterijbuurtfonds.nl/>)
- VSB-fonds (<https://www.vsbfonds.nl>)
- Femme van der Schaaf Stichting (<http://www.sfvds.nl>)
- Rabobank coöperatiefonds (www.rabobank.nl)
- De P.W. Janssenstichting (www.pwjanssensfrieschestichting.nl/)
- Jantje Beton (<https://jantjebeton.nl/ik-wil-spelen/geld-om-te-spelen/een-speelplek>).

Om als vereniging voor een subsidie in aanmerking te komen hebben veel subsidiegevers wel de verplichting dat de subsidieaanvrager bij de 'Kamer van Koophandel' is ingeschreven en een eigen bankrekeningnummer heeft. Houdt hier bij het aanvragen van subsidies dus rekening mee.

Stap 3

De realisatie van de speeltuin / beweegplek

Bij deze stap heeft u de plannen compleet en heeft u de middelen voor de realisatie bij elkaar gehaald. Bij deze laatste stap legt u uw vastgestelde plannen nogmaals voor aan de 'beleidsmedewerker groen'. Hij zal dan een laatste check van de plannen doen. Wanneer de plannen voor de speeltuin dan zijn goedgekeurd kan de speeltuin worden gerealiseerd. Vanuit de gemeente wordt dan opdracht gegeven aan de leverancier en worden de facturen betaald. In dezelfde periode stuurt de gemeente een brief en factuur naar de betreffende inwoners voor de betaling van de bijdrage in de realisatie van de speeltuin / beweegplek.

Eisen gemeentelijke speeltuin

Om de veiligheid en goede kwaliteit te kunnen borgen van de toestellen stelt de gemeente enkele eisen voor de realisatie van speeltuinen en beweegplekken. Het gaat om de volgende eisen:

- Speel- en beweegtoestellen (incl. valdemping) moeten voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen (o.a. Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) en de daarbij horende NEN-EN normen). Eigengemaakte-, of toestellen voor particulier gebruik worden dus niet toegestaan.
- Speel- en beweegtoestellen moeten gemaakt zijn van duurzame materialen. Bij gebruik van tropisch hardhout mag alleen hout worden toegepast wat is voorzien van een FSC-keurmerk.
- Kunstgras welke niet voldoet aan de NEN-EN-1176 normen, houtsnippers, grof zand, rubberen tegels (die niet voldoen aan de PAX-norm) worden niet toegestaan als valdempende ondergrond. Bij voorkeur wordt gekozen voor gras, EPDM-doorgroei tegel of EPDM-tegel. Mogelijke andere soorten ondergrond dienen te worden afgestemd met de 'beleidsmedewerker groen'.

- Speeltoestellen met een maximale valhoogte tot 150 cm mogen wettelijk op gras worden geplaatst, maar op de slijtplekken van de toestellen (bijv. onder een schommel of aan het einde van de glijgoot van een glijbaan) dienen EPDM-tegels te worden aangebracht. Door intensief gebruik kunnen deze slijtplekken namelijk hard worden en dan wordt er niet meer aan de veiligheidsnormen voldaan.
- Na de plaatsing van de toestellen moet de leverancier een veiligheidscertificaat van het toestel aan de gemeente voorleggen.

Vragen / opmerkingen.

Geprobeerd is om de informatie in deze notitie zo duidelijk en compleet mogelijk te maken. Mocht u echter zaken missen of andere vragen hebben schroom dan niet om contact op te nemen met de 'accounthouder sportaccommodaties & speelvoorzieningen' (de heer Meindert Pander). Ook vragen over subsidies kunt u aan hem stellen.

Vragen over veiligheidsnormen, prullenbakken, technische zaken óf groenbeheer kunt u stellen aan de 'beleidsmedewerker groen' (de heer Nico de Jong). Ook het vermelden van schades aan speeltoestellen kunt u melden aan hem.

Wij verzoeken u om vragen / opmerkingen aan Nico de Jong en/of Meindert Pander te mailen naar info@dantumadiel.fr of online te melden via Fixi (<https://www.dantumadiel.fr/melding-maken>). Ook kunt u natuurlijk telefonische contact opnemen (0511-717000) en vragen naar de betreffende medewerker.